

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.400

Jugoslovani
in Čehoslovaki

V okviru prireditve »Slovanskega zavoja« v Pragi je imel te dni profesor Frank Wollman predavanje o čehoslovaško-jugoslovanskih kulturnih odnošajih, v katerem je izkušal resničnost in mogočnost teh odnošajev postaviti na podlago duhovnega položaja sedanje dobe v vsej njegovi zapletenosti s političnimi in gospodarskimi dejstvi sedanjosti, torej v stavbo, ki gre danes na vseh koncih in krajih vsaksebi.

Profesor Wollman si je za temelj svojih izjav postavil ta-le vprašanja: Imamo čehoslovaško in imamo jugoslovansko državo. Ali pa imamo tudi čehoslovaško in jugoslovansko mentaliteto? Ali sta ti naši državi manj odvisni od drugih kakor takozvane premagane države oziroma Nemčija? Ali se je z ustvaritvijo naših držav naša med vzhodom in zahodom nihajoča nacionalna eksistenca utrdila, ali pa se je to nihanje s pridružitvijo novih še bolj vzhodnih elementov povečalo? Ali ni naša državotvorna volja včasih v očitnem nasprotju z etično-narodnim svobodnjakarskim stremjenjem, tudi ne glede na to, da se naši revolucionarni instinkti itak danes preličejo v pozitivno državnost? Ali se v obeh državah organizacija in uprava v hvalovredni nameri izgraditve države ne prenapenjata na škodo resničnega dela in resničnih dejanj? Nikar ne pozabljamo, da so najboljši organizatorni sredstva — dejanja, po geslu starorimskih organizatorjev »exempla trahunt«, zgledi večjeje.

Ali se ni notranje ravnotežje državljanih z nastajanjem plutokratskih slojev razmajalo? Ali se vsled spojenja z zapadnimi gospodarskimi sistemi ne povzroča tudi splošno padanje duhovnih in нравosnih vrednot? Ali ni obenem z lovom za bogastvom, užitek in oblastjo nastala tudi nevarna ksenomanija, zavzemanje za tuje proizvode in tuje obeležje, tisto »čuzebesie«, ki ga je že Križanič očital Slovanom? In ali ni med vsemi temi spremembami šla v izgubo etična podlaga čehoslovaško-jugoslovanskih odnošajev? Ali nismo izgubili svojega slovanskega čovečanstva, za katero smo se stoletja borili? Ali je ves ta proces, bil v bistvu samo civilizacijski proces, to je, ali smo mogli evropsko kulturo sprejeti vase samo v samostojnih državah in smo zdaj na cju in tudi že gotovi s svojimi lastnimi kulturami, s svojim lastnim razvojem in si zdaj prizadevamo biti zgolj posnemovalci velesil?

Izhaja oč z nedavne ankete ljubljanskega »Jutra«, je podvrget Wollman prakso čehoslovaško-jugoslovanskih odnošajev podrobni analizi in je našel, da ti odnošaji dejansko nimajo tiste moči, kakor bi jo morali imeti. Vendar ni povoda za pesimizem. Prvi štadij organizatoričnega dela za državo je dovršen, in zdaj stopa po pregovoru primum vi vere, deinde philosophari (najprej živeti, potem modrovati) kulturno ustvarjanje zopet v ospredje. Za razmah medsebojnih odnošajev v tem novem štadiju mora zdaj veljati geslo: poglobitev dela, medsebojnega spoznavanja in vzajemnega delovanja.

Wollman priporoča povrnitev k starim tradicijam, katerih se je treba oprijeti v smislu novih nalog in novih ciljev. Treba dokazati, da etični ideali slovanstva niso bili samo produkt občutkov podjarmljenih, marveč gonilne sile čovečanstva in da se dajo združiti s pametno državotvorno voljo. Revolucionarna poteza, ki je lastna slovanstvu, in ki je bila

Tajna pogodba Francije z Japonsko

SENZACIONALNA VEST LONDONSKEGA DNEVNIKA. — SKUPNA AKCIJA V VSEH VPRASANJIH.

LONDON, 11. februarja. »Daily Express« objavlja senzacionalno poročilo o tej pogodbi, ki je bila sklenjena med Francijo in Japonsko. Obe velesili sta se v tej tajni pogodbi obvezali, da bosta druga drugo diplomatsko podpirali. Francija bo na Daljnem vzhodu podpirala politiko Japonske, Japonska pa francosko politiko v Evropi.

List pripominja, da se uplivi te tajne pogodbe že zelo jasno občutilo v vsej mednarodni politiki. Javna tajnost je n. pr., da je pri angleško-ameriški demarši v Tokiu Francija le zelo nerada sodelovala, na drugi strani pa se splošno opaža, kako podpira Japonska z vsemi silami francosko stališče pri Društvu narodov in na razorožitveni konferenci v Ženevi.

Pogajanja za premirje
na Kitajskem razbita

MRZLIČNE PRIPRAVE JAPONCEV IN KITAJCEV. BOMBARDIRANJE SE NADALJUJE. NOVI JAPONSKI NAČRTI. DEMONSTRACIJE V TOKIU. VAŽEN SKLEP DRUŠTVA NARODOV.

ŠANGHAI, 11. februarja. Pogajanja za premirje med Japonci in Kitajci, ki so se vodila s posredovanjem angleškega in francoskega generalnega konzula, so se popolnoma razbila. Na obeh straneh so v teku velike priprave za odločilno bitko. Japonske vojne ladje so se postavile v bojno linijo od Capeja do Taošana, kjer je zasidrana kitajska vojna mornarica.

ŠANGHAI, 11. februarja. Japonci so včeraj ves dan obstreljevali kitajske položaje, kar je zmedo v mestu le še povečalo. Popoldne so tudi Kitajci otvorili topovski ogenj na Japonce in pri tem izstrelili več granat v mednarodne koncesije. Njihove čete so dobile nova ojačenja, tako, da je sedaj koncentriranih pri Šanghaju že najmanj 40.000 kitajskih vojakov.

NANKING, 11. februarja. Po zanesljivih poročilih se Japonci mrzlično pripravljajo na napad na vsa važnejša kitajska

obročna mesta in na nekatera večja zaledna središča. Že v prihodnjih dneh nameravajo napasti Kiukiang, Nanking, Hankov, Naučang, Veisien, Cinanfu in tudi Peking.

TOKIO, 11. februarja. Včeraj so levičarski visokošolci priredili v japonski prestolnici velike demonstracije, pri katerih so vzvikali »Preč z vojno!« Zahtevali so takojšnjo ustavitev vseh bojnih operacij na Kitajskem. Nastopiti je morala policija, ki je več demonstrantov aretirala in odvedla v zapore.

ŽENEVA, 11. februarja. Svet Društva narodov je odklonil kitajski predlog, da bi se dogodki v Mandžuriji obravnavali skupno z dogodki v Šanghaju. Preden pa bo svet o tem nadalje razpravljal, bo zbral rezultate pogajanj velesil z Japonci, poročila Kitajcev in Japoncev ter svojih odposlancev v Šanghaju.

Minister dr. Kramer
o gospodarskem svetu

DANAŠNJA SEJA NARODNE SKUPŠČINE. — GOSPODARSKI SVET NE SME BITI ARENA ZA STANOVSKÉ IN SKUPINSKE BOJE.

BEOGRAD, 11. februarja. Za današnje sejo narodne skupščine, ki se je pričela ob 9.30 je bilo zaradi razprave o zakonu o gospodarskem svetu veliko zanimanje. Poslanci so prišli skoraj po noštevilno, na galeriji so pa bili zbrani številni odlični zastopniki gospodarskih krogov.

Pred prehodom na dnevni red je stavil poslanec Štefanovič predlog, naj bi se dosedanjí poslovni red v toliko spremeni, da bi se osnoval še poseben gospodarski odbor z dvema sekcijama, od katerih bi ena bila juridična. Predsednik dr. Kumanudi je poslancu odgovoril, da bo postavil njegov predlog na dnevni red ene prihodnjih sej. Nadalje je sporočil, da je poslanec Gedeon Dundjerski podal ostavko na svoj mandat.

Sledilo je obravnavanje dnevnega reda: osnutka zakona o gospodarskem sve-

tu. Večinsko poročilo je podal poslanec Branko Avramović, manjšinsko pa poslanec dr. Grga Adljelinovič. Za njima je govoril trgovinski minister dr. Albert Kramer, ki je razlagal in pojasnjeval svoj zakonski načrt.

Minister dr. Kramer je povdaril, da je načrt zakona o gospodarskem svetu izdelan po izkušnjah v drugih državah. Gospodarski svet ni zamišljen kot tretja zakonodajna korporacija, ker bosta to slej ko prej ostala le narodna skupščina in senat kot vrhovno narodno predstavništvo. Ustanovi se samo kot avtoritativni posvetovalni organ narodnega predstavništva in vlade, zato tudi ne bo voljen, temveč imenovan. Sestavljačec zakona je imel pri tem določen namen. Novi gospodarski svet namreč nikakor ne sme biti zastopstvo eksponentov posameznih sta-

poprej večinoma protidrjavno usmerjena, m. ra pred vsem preko novih pozitivnih državljskih dolžnosti biti zdaj usmerjena v lastno notranjost. Starl individualistično-kolektivistični dualizem slovanskega bistva treba etično rešiti in postaviti v službo duhovnega življenja. Wollman veruje v skupne duševne temelje, iz katerih mora čehoslovaštvo in jugoslovanstvo šele izrasti in najti utelešenje v odličnih osebnostih. Ne gre nič

več in nič manj kakor za ustvaritev male Slavije, ki bi bila baš vsled razdvojitve po nemškomažarskem zapahu tem tesneje združena.

Ta odločitev in izpolnitev te naloge pomeni začetek stabilnosti in konec nihanja med zahodom in vzhodom, nihanja, ki je danes večje kot kdaj. Pot vodi čehoslovaštvo in jugoslovanstvo, ki se medsebojno podpirata, v pravec etičnega realizma k novi sintezi.

novskih ali gospodarskih skupin, kar bi gotovo bil, če bi se svobodno vočil. V tem primeru bi bil le arena za boje in preglasovanja. Gospodarski svet pa bo nadalje imel tudi pravičo iniciative v vseh gospodarsko-političnih vprašanjih. Naposled je minister zaprosil skupščino, naj sprejme načrt v obliki, ki jo je odobrila posvetovalni odbor.

Seja se ob zaključku lista še nadaljuje.

SEJA SENATA.

BEOGRAD, 11. februarja. Danes dopoldne se je senat sestel h kratki seji, na kateri je predsednik sporočil, da mu je bil predložen po narodni skupščini sprejeti zakon o gozdnih olajšavah in oddaji drv. Izvolil se je nato poseben odbor, ki bo jutri podal plenumu tozadevno poročilo.

OSTRA ZIMA PO VSEJ EVROPI.

LONDON, 11. februarja. V Londonu je včeraj zapadel prvi sneg v tem letu. Mraz stalno narašča. Tudi po ostali Angliji divjajo veliki viharji. Promet po Rokavskem prelivu je zelo otežkočen. Doversko pristanišče je zaprto. Po poročilih, ki so prispela s celine, je povsod po Evropi nastala nova ostra zima. V Romuniji je več ljudi zmrznilo. V Romuniji. Podkarpatski Rusiji in na Poljskem so se pojavila velika krdele volkov, ki ogrožajo ljudi in živino. Ponekod je tudi železniški promet ustavljen ali vsaj ovrhan.

LITVANSKI OKUPIRAJO KLAJPEDO.

BERLIN, 11. februarja. Ko so Litvanci odstranili nemškega guvernerja neutraliziranega pristaniškega mesta Klajpede (Memla), so zatrjevali, da ne nameravajo stalno okupirati in anektirati spornega ozemlja. Novejša poročila pa dokazujejo nasprotno, da se hoče dokončno polastiti Klajpede in odstraniti iz mesta tudi zastopstvo Društva narodov, ki kontrolira upravo. Iz Kavnsa se je danes odpejal poseben vsak litvanskih inladinskih strelcev, ki bo najbrže še danes zasedel mesto. Če se to zgodi, bo nastal na severu Evrope nov težak mednarodni zapletljaj.

SLABA VOLILNA UDELEŽBA NA ANGLEŠKEM.

LONDON, 11. februarja. Pri naknadnih volitvah v South Croydonu je zmagal konservativni kandidat H. G. Williams z 19.126 glasovi proti laburistu R. P. Messelu, ki je dobil samo 9.189 glasov. Glasovalo je le 38% volilnih upravičencev.

VELIK POŠTNI ROP.

BERLIN, 10. februarja. V poštne vozu brzovlaka Berlin—Pariz so našli prerezano denarno vrečo, iz katere je bilo ukradenih 500.000 mark. O storilcih ni nobenega sledu.

SMRTNE ŽRTVE RUDNIŠKE NESREČE.

PARIZ, 11. februarja. Agencija Havas poroča iz Charleroi-a, da so doslej izveкли iz tankajšnjega rudnika že 17 rudarjev, ki so bili ubiti pri eksploziji zemeljskega plina.

Vreme.

Današnja vremenska napoved (opol-dne): Zopetno pooblačenje, mraz bo nekoliko popustil, jutri bo morda zopet snežilo.

Pri slabi prebavi, slabokrvnosti, slujanju, bledici, obolenosti žlez, izpuščajih na koži, tvorih uravnava »Franz Josefova« voda izborna foli važno delovanje črevesa. Odlični možje zdravilstva so se prepričali, da celo najnežnejši otroci dobro prenese »Franz Josefovo« vodo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Jugoslovansko šolstvo v luči statistike

JUGOSLAVIJA IMA 9.212 ŠOL, 31.683 PROFESORJEV IN UČITELJEV TER 1.330.157 DIJAKOV IN UČENCEV, ZA KATERE PLAČUJE NA LETO 858.000.000 DIN.

Novi finančni zakon, o katerem bo v kratkem razpravljala narodna skupščina, predvideva koncem letošnjega šolskega leta redukcijo nekaterih srednjih šol, učiteljskih in drugih učnih zavodov. Vprašanje našega šolstva je torej zopet zelo aktualno, zato ne bo odveč, ako objavimo na tem mestu nekaj statističnih podatkov o jugoslovanskih srednjih in drugih šolah, učnih močeh in dijaštvu.

Po podatkih, ki so nam na razpolago in ki se nanašajo na šolsko leto 1930-31, je bilo v naši državi 98 popolnih ali višjih državnih gimnazij, odnosno realnih gimnazij, 48 državnih nepopolnih ali nižjih ter 15 zasebnih, skupaj tedaj 161. Na teh zavodih je bilo nameščenih 146 ravnateljev, 1740 profesorjev, 1250 suplentov, 25 predmetnih učiteljev, 218 učiteljev večščin in 18 začasnih učiteljev. Skupno je torej poučevalo na 146 srednjih šolah s 1811 razredi 3460 učiteljev, obiskovalo pa jih je 76.518 dijakov in dijakinj.

Istčasno je bilo v Jugoslaviji 35 moških in ženskih učiteljskih s 35 ravnatelji, 408 profesorji, 47 suplenti, 90 učitelji, 48 učitelji večščin in 6 začasnih učitelji večščin. Na 35 zavodih je poučevalo skupno 634 učnih moči v 251 razredih, katere je obiskovalo 8219 kandidatov in kandidatkinj.

Cerkvenih šol je bilo 12, in sicer 5 pravoslavskih bogoslovnih šol z 875 gojenci,

3 muslimanske šole (velika medresa v Skoplju, šeriatska gimnazija v Sarajevu in šeriatska sodniška šola v Sarajevu) s 482 gojenci ter 4 katoliški seminarji (Zagreb, Maribor, Ljubljana, Split) s 361 gojenci. Skupno je obiskovalo te šole 1700 gojencev.

Število meščanskih šol je znašalo 203 z 812 razredi. Na njih je poučevalo 1290 učnih moči, obiskovalo pa jih je 21.169 učencev in učenk. Vseh osnovnih šol pa je bilo v Jugoslaviji v omenjenem šolskem letu 8.425 s 24.378 razredi, 25.842 učitelji in učiteljicami ter 1.193.063 učenec in učenkami. Po spolu je bilo 681.960 dečkov in 511.103 deklic. Poleg tega je bilo še 376 otroških vrtcev s 457 oddelki in 31.183 otroci; 15.660 dečki in 15.523 deklicami. Na njih je bilo nameščenih 457 vrtnaric.

Vseh srednjih, učiteljskih, verskih, meščanskih in osnovnih šol ter otroških vrtcev je potemtakem bilo v šolskem letu 1930-31 v Jugoslaviji 9.212, na njih je poučevalo 31.683 učnih moči, obiskovalo pa jih je 1.330.157 dijakov, dijakinj, učenec, učenk in otrok, torej skoraj desetina vseh prebivalcev. Za te šole je izdala država povprečno 858,344.333 Din na leto, ali 6,90 odstotkov celokupnega proračuna. V zadnjih šestih letih je stal pouk našega naraščaja v celoti 5.150.055.998 dinarjev.

Prilave o pridobnini.

Davčna uprava v Mariboru razglasa: Pridobninski davčni zavezanci se opozarjajo, da lahko vložijo davčne prijave brez kazenskih posledic še do vstevši 20. t. m., ako hkratu z vloženo prijavo opravijo zamudo s posebno tehtnimi razlogi.

Razgrnitev volilnih imenikov.

Mestno načelstvo razglasa, da je sresko sodišče v Mariboru potrdilo stalne volilne imenike za mestno občino mariborsko. Od danes naprej pa do 15 dni po razglasu ukaza kakih volitev sme vsakdo volilne imenike pregledati, prepisati, razglasiti in natisniti, ter bodisi zase ali bodisi za koga drugega zahtevati njihov popravek. Grede popravkov volilnih imenikov veljajo določila §§ 10. do 15. zakona o volilnih imenikih. Posebej se še opozarja, da imajo pri volitvah glasovati samo oni, ki so vpisani v volilni imenik.

Zdravje v naši banovini.

V dobi od 22. do 31. januarja je zbolelo v dravski banovini na nalezljivih boleznih 286 oseb, in to: na davici 95, na ošpicah 85, na škrlatinki 51, na šenu 22, na dušljivem kašlju 19, na tifuznih boleznih 9, na otročični vročici 2, na krčeviti odrevenelosti pa 1 oseba.

Osebna vest.

Na ljubljanski univerzi je te dni napravila profesorski diplomski izpit Mariborčanka gdčna Sabina Šončeva. Iskreno čestitamo!

Roparski morilec Štefan Falež

se bo zagovarjal jutri v petek pred mariborskim velikim senatom radi roparskega umora na Gačniku in raznih drugih zločinov, katerih je obtožen. Razprava se prične ob 9. uri.

Iz spanja kakor divji plane ...

BOKSARSKA AVANTURA NEKEGA KRČMARJA NA PUSTNI TOREK.

Neki krčmar nekje iz kostrivniške okolice je prišel na pustni torek po opravkih v Maribor in se ga obenem prav pošteno natreskal, tako da je na povratku v domači kraj spal v vagonu kakor klad. Zaman je možakarja tresel sprevodnik, zahteval voznik listek; ali se res ni mogel ali pa ni hotel prebuditi, skratka: sprevodnik je moral naprositi za pomoč službujočega orožnika. Ta je težkega gazdo sicer predramil, toda v istem hipu že tudi začutil njegovo kolosalno pest na svoji glavi. In v istem že tudi sprevodnik.

Gazda je bil ves divji, bogve kakšne vrage mu je v sanjah prikazal a-kohol, orožnik in sprevodnik pa na tak nenaden napad seveda tudi nista bila nič priprav-

ljena. Na postaji Račje-Fram so tega prijaznega krčmarja le s težavo izvagonirali in odvedli na orožniško postajo, kjer so mu možje postavili dopovedali, da se je hudo pregrešil in da ga bodo drugi dan odgnali v Maribor v zapor.

To pa se je gazdi zdelo za premalo, da bi moral čakati do drugega dne. — Ho, saj imamo denar! In je telefonično naročil avtotaksi — kaj pa mislite, saj smo v dobi bencina in elektrike! — povabil gg. orožnike in se v njihovem spremstvu odpeljal v zapore mariborskega sodišča. Tako je končal pustni torek prijaznega krčmarja iz kostrivniške okolice.

Iz »Jadranske straže«

Nagradne naloge za mladino.

Krajevni odbor »Jadranske straže« v Mariboru se zaveda, da bo vršil svojo misijo uspešno le tedaj, ko bo imel za seboj mogočno četo mladine. Zato skuša z vsemi sredstvi vzbujati pomorsko zavest zlasti med mladino in zato ji daje tudi pobude, da prične spoznavati lepoto našega morja, njegovo korist in važnost za našo državno skupnost.

S tega vidika je razpisal odbor za dijakne naših višje organiziranih šol nagradne naloge in sicer višjo in nižjo skupino. V višji skupini tekmujejo 5., 6., 7. in 8. razred gimnazij, učiteljska in trgovska akademija, v nižji skupini 1., 2., 3. in 4. razred gimnazij ter meščanske šole. Teme, ki jih je obdelati, so: **Višja skupina:** 1. Komu lahko nudi morje kruha? 2. Naša morska kopališča in morski tujski promet. 3. Morje — vir bogastva in moči. 4. Naša obala in naše luke. 5. S katerimi zemljami trgujemo po morju, predmeti naše trgovine. 6. Naša trgovska mornarica in pomorski promet. 7. Namen Jadranske straže, sorodne institucije v inozemstvu. 8. Boj za oblast na Jadranu. 9. Črta iz pomorskega življenja. — **Nižja skupina:** 1. Lepota našega morja. 2. Moji doživljaji na morju. 3. Dijaške poletne kolonije na Jadranu. 4. Oblast stare hrvaške države na Jadranu. 5. Povest iz pomorskega življenja. 6. Koristi morja.

V vsaki skupini je po osem nagrad od 500 Din oz. 250 Din do 50 Din tako, da znaša za nagrade določeni znesek 3000 Din. Nagrade se izplačajo v gotovini v nedeljo 22. maja 1932. O roku za vložitev nalog in o razdelitvi nagrad bomo še poročali.

Mariborski dobrovolci

priredijo v soboto, na predvečer svojega občnega zbora, v zgornjih prostorih hotela »Orel« družabni večer z zanimivim sporedom. Najzanimivejša točka bo pač nagovor o borbah za svobodo oslepelega podpolkovnika dr. Lu'e Lovriča, predsednika »Saveza ratnih dobrovoljaca«, ki ga na občni zbor dobrovoljev pripelje v Maribor nar. poslanec dr. Pivko. Nadalje bo predaval prof. dr. Turk iz Ljubljane o dobrovoljskem pokretu. Na večeru bo sviral orkester prof. Pahorja, s solospeli pa nastopi naš mariborski pevec A. Faganeli. Vstopnine ni. Obleka promena. Začetek ob pol 21. uri.

Službeni list

dravske banovine objavlja v 11. številki pravičnik o pomožnem osebju v lekarnah, razglas o pobiranju občinske trošarine v mestnih občinah Ljubljana, Maribor in Celje, nadalje izpremembe v staležu državnih in banovinskih službenec na področju Dravske banovine in razne objave iz »Službenih novin«.

Policijska kronika.

Tudi na policiji se pozna, da je bila včeraj pepelnica sreda. Krmina na kronika je postno suha. Arerirana sta bila le d. a. berača in neki Konrad, ki se je zdel stražniku sumljiv. Nadalje imajo zabeleženih šest prijav radi manjših prestopkov in štiri poročila, med njimi neko poročilo o psu, ki tu čelo noč, da ne morejo ljudje tam v okolici starega pokopališča mirno spati.

Kdaj se je začelo

»Priča, ali ste bili navzoči, ko so se pričeli prepri med tema zakoncema?«
»Seveda, gospod sodnik, saj sem bil poročna priča!«

Žalosten konec vesele svatbe

HIŠA GORI, — GASILCI SE PA PRETEPAJO.

Na pustni torek so imeli v Pongercih pri Cirkovcih veselo svatbo. Kakor je to že navada na Dravskem polju, trajajo svatovščine kar po več dni, saj povabita ženin in nevesta prijatelje in prijateljice ob blizu in daleč. Ob takih priikah pride često tudi do obračunavanja med »prezarji«. Tokrat pa, kakor nam poročajo, se je končala svatba v Pongercih — na pogorišču.

Ko so veseli svatje opolnoči pokopavali »Pusta« in zopet posedli za mize, se je razlegnil v noč strahoten klic: Gori! Prestrašeni so svatje pohiteli na konec vasi, kjer so ognjeni zublji objemali stre-

Mariborsko gledališče

REPERTOAR

Četrtek, 11. februarja ob 20. uri »Skorpion«. Ab. D. Znižane cene. Zadnjič.
Petek, 12. februarja. Zaprt.
Sobota, 13. februarja ob 20. uri »Radikalna kura«. Gostovanje g. Josipa Daneša.

Skorpion.

Ku'undžičeva izborna groteska nocoj zadnjikrat v gledališču ob znižanih cenah.

Levarjev Kantor

Lik Kantorja v Cankarjevem »Kralju na Betajnovi« je nekako Nietzschejevsko nadčloveški, in v tem je tudi njegova duhovna dinamika, da si ga različni slovenski zgodovinarji različno tolmačijo in je n. pr. Calvijeve sodba dokaj različna od Tésnierejeve itd. Ko je »Kralj na Betajnovi« nastal, je bil Nietzsche filozof mladine, tudi slovenskih akademikov, ki so studirali na Dunaju. Tako nam je Cankarjeva misel jasnejša, da si je sicer vsa drama tipično naša, slovenska.

Iz obeh teh idejnih krogov ali žaršč izhaja oč je treba presojati tudi igralsko upodabljanje Kantorja na odru. Ljubljanski igralec Ivan Levar, ki nam ga je silno čisto podal kot gost, je v polni meri potrdil svoj sloves. Že njegov prvi korak in prva beseda sta izdajala resničnega Kantorja, silno, neupogljivo osebnost. Čuvstvene vibracije nadaljnjega razvoja so pa bile ubrane kakor strune na klaviru, kadar se jih dotakne virtuoz. To tudi tedaj, ko se z njegovo interpretacijo morda mislo popolnoma strinjali in nam je bil naš Kantor. Pavle Kovč, blizil Ivan Levar je umetnik in bi si želeli samo to, da bi ga še često videli na našem odru!

Gledaško vodstvo pa je napravilo veliko napako, da ga je pozvalo na pepelnico sredo, ko je vendar moralo vedeti, da obisk ne bo kdovekako velik. Drugič se bodo morali za taka gostovanja izbrati boljši datumi.

Veliki župan umrl v ubožnici.

Kakor poročajo iz Budimpešte, je tam v nedeljo umrl v ubožnici bivši veliki župan Ljudevit pl. Ambrozovič. Ambrozovič, ki je bil srbskega pokolenja, je igral nekdanj v politiki Madžarke veliko vlogo, zlasti ker je bil sorodnik Franca Kossutha. Z že 27. letom je postal veliki župan mesta Baja. Pozneje je bil znana osebnost v visoki družbi Budimpešte, kjer je v malo letih napravil vse svoje milijone. Propadla je vedno bolj in se vdal pijači. V zadnjih letih sploh ni imel nobenih sredstev več, da bi se preživljal. Vsi sorodniki in prijatelji so se bili odvrnili od njega. Slednjič so ga spravili v ubožnico, in tam je zdaj umrl na šenu, v starosti 55 let.

Največja cvetlica sveta.

Največja cvetlica, kar jih poznajo na svetu, raste na Filipinih, na obronkih vulkana Ago. Domačini, ki to cvetlico posebno častijo, jo imenujejo Boo. Raste v višini 800 metrov nad morjem in ima zahvaliti za svojo bujno rast najbrže bližini ognjenka. Njeni popki so podobni veliki zeljnati glavi, in kadar se razcveto, imajo en meter v premeru. En cvet tehta približno 10 kil. Botanično ime te cvetlice je Rafflesia, po angleškem guvernerju Stanfordu Rafflesonu.

Sport

Otroški smuški tečaji

ZSO-SPD Maribor priredi prihodnji teden smuške tečaje. Za deco v okolici Treh ribnikov. Tečaji bodo brezplačni in bodo predpoldne in po možnosti tudi popoldne. Zbirališče bo v parku pri paviljonu. Kateri dan prične tečaji, bo objavljeno v časopisih in v odsekovih omaričih v Gosposki in Slovenski ulici.

Nove slike s Pohorja

V omaričah SPD v Gosposki in Slovenski ulici sta razstavila gg. Vales in Cizej zopet nekaj umotvorov svojih kamer. G. Cizej je napravil več posnetkov idealnega smuškega sveta na Pohorju, g. Vales pa vso ono tiho in težko melanholijo zgodnjega pohorskega jutra in preserno življenje smučarjev v žgočem planinskem solncu ob priliki smuških tekem.

Takih slik hočemo in samo take naj se pošiljajo širom naše domovine, da bodo ljudje spoznavači, kaj imamo lepega na našem Pohorju.

Smučarski klub

opozarja članstvo na prvo poskusno skakanje, ki bo v petek ob 14. uri v Betnavi.

Zimskosportni odsek SSK Maribora vabi vse člane na trening, ki bo v petek ob 14. uri ob skakalnici v Betnavi.

Smuška skakalnica v Betnavi

je namah postala središče vrvenja naših smučarjev. Mariborski zimskosportni podsavez opozarja, da je uporaba skakalnice dovoljena samo onim smučarjem, ki se izkažejo s posebnim dovoljenjem svoje družbe in z izkaznico podsaveza. Vsak skače na lastno odgovornost. Izkaznice izdaja g. Roglič na Grajskem trgu 1. Skakanje je dovoljeno le v prisotnosti podsaveznih funkcionarjev.

Mariborski smučarski klub

priredi, kakor že najavljeno, v soboto izlet v Sv. Lovrenc na Pohorju. Odhod iz Maribora ob 18.40. V Sv. Lovrencu se ustanovi smučarski klub in je potrebno, da to akcijo podpremo.

V nedeljo bo smučarsko vežbanje pod vodstvom strokovnega učitelja g. Forstneriča, ki bo pokazal osnovne pojme sistema Bilgeri. Vrnitev iz Sv. Lovrenca v nedeljo z večernim vlakom.

Badjurova smuška terminologija

Rudolf Badjura, naš slovenski Baedeker, je pred kratkim izdal svojo drugo, pomnoženo in izpopolnjeno smuško terminologijo, ki nam je bila že tako potrebna. Na 18 straneh na de smučar prav vsak slovenski smučarski izraz. Vsak smučar bi si moral to knjižico nabavit, da bo vedel, kako lepih slovenskih izrazov imamo, ki naj jih uporabljamo namesto raznih spakedrank, ki so se tako udomačile pri naših smučarjih.

Sicer pa naj nam bo dovoljeno Badjurovi terminologiji le dvóje pripomb. Gotovo je mnogo lepše, če rečem »pre-smuknem strmino« kakor pa »smuknem navpič po najhujši strmočini!«. Prvo je krajše in gotovo pove isto kakor ta dolgi in nerodni izraz.

»Strmočina« je izraz Bločanov, torej narečje. »Strmina« pove prav isto in uporabljajo ta izraz vsi Slovenci. So v Badjurovi terminologiji, pa tudi še druge preveč izumetničene besede, o čemer pa prepuščamo sodbo našim jezikoslovcem.

V ostalem je knjižica odlična in jo toplo priporočamo vsem smučarjem, naj se v bodoče po isti ravna in uporabljajo izključno slovenske izraze, ki so tako lepi in domači. G. Badjura jih je s hvalevredno vnemo zbrala in jih sedaj s primerno razlago izdal. Ker je brošurica zelo poceni, (saj je cena le Din 8 Din) pričakujemo, da bodo segli po njej vsi smučarji in izdajatelj s tem omogočil, da krije vsaj stroške, ki jih je imel s tiskom.

Smučarska slalom-tekma

za prvenstvo »Mariborskega zimskosportnega podsaveza« bo zanesljivo v nedeljo 14. t. m. pri Celjski koči. Vsi tekmovalci tega podsaveza so vabeni k udeležbi. Snežne prilike so sijajne in smemo pričakovati izvrstne izvedbe. — Odhod iz Maribora s potniškim vlakom ob 5.30, vrnitev z večernim vlakom.

ZSO Slov. planinskega društva

poziva vse člane, da se zanesljivo udeležijo jutrišnjega (petek) sestanka ob 14. uri pri smuški skakalnici v Betnavi.

Motoklub Maribor

priredi v nedeljo 14. februarja, če bodo snežne razmere dovoljne, izlet z avtom, motorji, smučkami ali sankami. Vabimo v! udno tem potom vse prijatelje sporta, ki bi se radi udeležili tega izleta, naj bodo ob 13. uri na Kralja Petra trgu, bodisi z avtom, motorjem, smučkami ali s sankami, odkoder bo start. — Tajništvo.

Sokolstvo

Sokol Žerjav pri Prevaljah

je imel v januarju svoj letošnji občni zbor v sokolski telovadnici pod predsedstvom podstarosta Goveška. Društvo šteje danes 86 članov, 16 naraščajnikov in 62 dece. Izvoljen je bil po večini stari odbor s starostjo ing. Fettichom. Diletantska družna je v januarju dvakrat uprizorila komedijo »Tri e vaški svetniki« z dobrim uspehom. V sokolsko savezno šolo je bila sprejeta dosedanja načelnica T. Štifter.

Sokol Hoče

je imel na Svečnico v svojem domu redni letni občni zbor, ki je bil obiskan kakor še nikoli.

Zbor je pričel s počastitvijo spomina br. dr. Scheinerja, drugih sokolskih voditeljev in društvenih članov, ki so umrli tekom leta, nato pa je bila prečitana savezna poslanica društvenim občnim zborom.

Iz poročil odbornikov je razvidno, da je društvo v enem letu kljub vsem oviram znatno napredovalo. Pridobilo je mnogo članstva, imelo redno telovadbo in priredilo telovadni nastop. Sodelovalo je uspešno pri telovadnih nastopih sosednih društev, skrbelo za prosvetno delo ter saniralo blagajno, kar je pripisati številnim igram in tomboli.

Čang Kajšek in krščanski misionarji

Vsi kristjani naj molijo za zmago miru in pravice.

Pređen je maršal Čang Kajšek podal ostavko na mesto predsednika kitajske republike, katero je pa nedavno zopet prevzel, je zasljal zastopnike vseh onih, ki lahko uplivajo na javno mnenje. Tako je v posameznih skupinah sprejel trgovce, bančnike, intelektualce, novinarje itd., a na koncu še voditelje krščanskih misijonov, katoliških in protestantskih.

Delegacijo je tvorilo 21 misijonarjev raznih protestantskih sekt, štirje pa so zastopali katoliške misijone na Kitajskem. Od katoličanov so bili v delegaciji o. Lefevre, rektor univerze v Zikaveju, o. Jacquinet, vikar v Šanghaju, g. Gerye in o. Moulis.

Misijonarje je sprejel na kolodvoru v Nankingu pokovnik Vang in jih v predsednikovem imenu odvedel v častniški klub, kjer je bila uvodna seja, po seji pa banke. Istega dne popoldne je misijonarje sprejel tudi predsednik Čang Kajšek v svoji vili, ki stoji v bližini groba Sunjatsena, »očeta kitajske revolucije«.

Za 1932 je bil izvoljen ta-le odbor: starosta Anton Flis, podstarosta Bogomir Ferik, prosvetarica Mara Apiha, blagajnik Valter Bürger, gospodar Maks Janžič in večje število odbornikov, revizorjev ter članov razsodišča.

Ob zaključku zboru se je br. starosta v imenu društva poslovil od agilnega načelnika br. Mišana Apiha, ki odhaja na novo službeno mesto, nato pa pozval celotno članstvo, da v novem letu s podvojeno silo deluje za napredek in procvit sokolske organizacije ter se tako oddolži našemu ustanovitelju Tyršu, čigar stoletnico obhajamo letos. — Zdravo!

Nenavadna demonstracija gobavih.

V japonskem mestu Kumanoto je te dni priredilo 500 gobavcev nenavadno demonstracijo po ulicah in cestah. Bolniki, ki so bili nameščeni v posebnem azilu, so udri čez plotove in trobili v sprevodu na rogove, katere imajo zato, da opozarjajo nase zdrave ljudi, da se jim ne približajo, ker je gobavost, kakor znano, silno nalezljiva, a obenem tudi neozdravljiva bolezen. V sprevodu so sodelovale tudi ženske in prav tako vzklikale proti vladi kakor moški. Vzrok za pobuno so dale neznosne razmere v azilu. Proti čudnim in obenem strašnim demonstrantom so morali nastopiti gasilci, ki so s pomočjo stražnikov po dolgem naporu ugnali bedne nesrečnike in jih zopet spravili v azil.

Organizacija polarnega leta

Petdesetletnica prvega mednarodnega vremeposlovnega sodelovanja. Naloge akcije. Sodelovanje Jugoslavije.

Letos bo kulturni svet slavil petdesetletnico sistematičnega znanstvenega raziskovanja polarnih krajev. Te kraje so razne ekspedicije raziskovale sicer že tudi poprej, a važni sta za znanost in nadaljni razvoj pravzaprav šele leti 1882. in 1883, ko se je tega dela lotilo naenkrat trinaest različnih držav. Zaradi tega se leto 1882. v znanstveni zgodovini tudi zove mednarodno polarno leto. Ideja za tako skupno raziskovanje je da' a že avstrijska polarna ekspedicija pod vodstvom Payerja in Weyprechta, izvedena v letih 1872—1874. Ta prva velika mednarodna raziskovanja so se v prvi vrsti bavila s proučevanjem meteorologije, zemeljskega magnetizma in polarnega sija. Delovalo je takrat štirinajst različnih polarnih postaj, dvanajst na severnem, dve na južnem polarnem področju.

V spomin na ono prvo se letos pripravljajo drugo polarno leto, ki bo trajalo od letošnjega do prihodnjega poletja. Vodstvo pripravil je prevzel ravnatelj danskega meteorološkega instituta La Cour. Opazovalne postaje bodo razvrščene po vsem svetu, načrt za to veliko mednarodno delo pa pripravljajo že od l. 1930. Pri akciji bo udeleženi petdeset kulturnih držav, a za nas je posebno važno, da bo sodelovala tudi Jugoslavija, katero bodo zastopali meteorološka sekcija zrakoplovskega poveljstva v Petrovaradnu pri Novem Sadu, geofizični zavod v Zagrebu in meteorološki observatorij beograjske univerze.

Drugo polarno leto bo torej največja dosedanja akcija mednarodnega sodelovanja na področju geofizičnih raziskovanj.

Naloge, katere si je postavila akcija drugega mednarodnega polarnega leta, se nanašajo v prvi vrsti na meteorologijo, aerologijo, zemeljski magnetizem, zračno elektriko in polarni sij. V točno vnaprej določenem času dneva in noči se bodo zabeležili, na kolikor mogoče enakih aparatih, vsi pojavi v ozračju zemeljske krogle, in sicer z vsemi glavnimi in postranskimi znaki.

Pomen meteorologije za vremensko prognozo (napoved) in v zvezi s tem za vse panoge našega gospodarskega življenja, tako n. pr. za poljedelstvo, promet, pomorstvo in osobito zrakoplovstvo, je dovolj znan. Brez podatkov o vremenskih pojavih se danes ne dvigne v zrak nobeno letalo, noben zrakoplov. Pri meteorološkem delu predvidevajo opazovanja vremenskih pojavov na vsej vesoljni zemlji. Istočasno bodo raziskovali višine stratosfere s pomočjo balonov za registriranje in s pomočjo zrakoplovov, spremljate se bodo smeri gibanja zraka na površini zemlje in opazovali bodo valove zračnega pritiska, kako prihajajo iz polarnega področja. S tem se bo ugotovil srednji dnevni zračni tlak za nove važnejše zemeljske širine.

V magnetskem in elektriškem delovanem načrtu je predvideno beženje vseh magnetičnih elementov in električnih pa-

javov. S pomočjo primerjanja tako dobjenih podatkov, se bodo mogla kaj lahko ugotoviti področja motenj v magnetnih in električnih zračnih tokovih omrežja vseh opazovalnic. Tako bodo postale znane tudi vse razlike, ki jih kažejo dnevni pojavi elementov zemeljskega magnetizma. Ob koncu bo pa treba raziskati tudi zveze med zapiski o zemeljskem magnetizmu in pojavi zračne elektrike ter polarnega sija, struj iz zemlje, kakor tudi sprememb smeri in jakosti valov radija ter naposled zveze med vsemi temi pojavi in pojavi meteorologije.

Mnogobrojni pojavi na površini naše zemlje temelje na razlogih, ki imajo svoj izvor v najmanj sto kilometrov od tal se dvigajočih plasteh atmosfere. Ker so pa opazovanja v taki višini seveda nemogoča, saj danes še nimamo priprave, ki bi nas mogla dvigniti v tako silno višavo, se morajo znanstveniki poslužiti opazovanj na omrežju postaj, razvrščenih po vsej zemeljski površini, da se tako iz teh posrednih učinkov doženejo neposredni vzroki.

Postaje za opazovanje se bodo delile na morske in kopne. Področje opazovanja na morju je mnogo širše nego na kopnem, saj pokriva morje skoraj 70 odstotkov vse zemeljske skorje. Te pomorske opazovalnice bodo nameščene na ladjah. Štrideset britanskih vojnih in šest nemških trgovskih ladij bo ugotavljalo smer in brzino vetrov v višjih plasteh s pomočjo balonov.

Na področju severnega tečaja je nameščenih 41 postaj za opazovanje, a 16 jih bo zgradila še sovjetska Rusija. Ledolomilec »Krasin« bo urejen kot plavaljoči observatorij in bo vršil službo na

polarnem področju, ker ima, če je popolnoma založen s premogom, akcijski radij, ki je enak šestkratni razdalji med Svalbardom in severnim tečajem. Sredi poletja bi »Krasin« mogel prodrati tudi do same neposredne bližine tečaja. Posebne magnetske postaje na kopnem bodo pa raziskovale magnetsko polje naše zemlje.

Naša država se bo pridružila tej veliki mednarodni znanstveni akciji na ta način, da bo merila veter v višini, in sicer pretežno v zahodnih pokrajinah, po možnosti južnovzhodno in vzhodno od Alp. Pri tem bo mora' a posvečati posebno pažnjo uplivu alpskih grebenov na občo cirkulacijo zraka. Razen tega bodo znatno pomnožena vsa opazovanja na že obstoječih stalnih postajah in uvedena bo tudi nočna služba. Celotni obseg našega delovanja pa se zaenkrat še ne more ugotoviti, ker je preveč odvisen od sredstev, ki bodo na razpolago. V poštev pride pri tem delu seveda tudi Slovenija, morda celo neposredna mariborska okolica.

Z mednarodnim sodelovanjem bo omogočeno skiciranje sinoptičnih zemljevidov, ki se bodo potem združili v velik zemljevid vsega sveta, ki bo vsebral morja in celine od severnega do južnega tečaja in bo natančno prikazoval vse zračne, magnetične, električne in druge tokove. S tem bo storjeno ogromno in dragoceno znanstveno delo za dolgo bodočnost.

Daru' te za pomožno akcijo!

Curren Bell:

43

Lowoodska sirota

Oskrumba narave! Vse, kar je dobrega, zdravega, močnega v srcu, se mi okleplje nevdržno le njega. Vem, da moram tajiti čustva. Moram dušiti nado, moram se zavedati, da se ne more brigati v tej družini zame. Če namreč pravim, da sem njegovega soja, ne mislim reči, da znam tako vplivati na srca, da imam tako čudovito privlačnost kot on. Trdim le, da imava neke okuse in neka čustva skupaj. Moram si torej venomer ponavljati, da sva ločena za večne čase; in vendar moram vse vdilj misliti nanj, dokler le diham.

Podajajo kavo. Dame žgole kot lastovke, odkar so gospodje vstopili; razgovor je vnet in vesel. Polkovnik Dent in Sir Eshton gonita politiko njih ženi prisluškujeta. Prešerni vdovi, Lady Lynn in Lady Ingram si nekaj bajate, gospod George — ki sem ga bila pozabila opisati — zelo velik vaški piemič cvetočega lica — stoji pred njima s skodelico kave v roki in včasih kako zine. Gospod Frederik Lynn sedi poleg Mary Ingram in ji kaže bakroreze krasne knjige; Mary gleda, se tupatam smehla, a niti ust ne odpre. Veiki in ravnodušni Lord Ingram je zateknil roke pod pazduho in sloni na naslonku naslanjača, na katerem se vrti mala in živa Amy Eshton. Gleda ga in šeebeče kot strežnik; rajši ga ima kot Mr. Rochester. Henry Lynn si je prilastil kos otomane pri Louisinih nogah. Adelka sedi pri njem. Trudi se, da bi govoril z njo francoski in Louisa se smeji njegovim naporom in njegovim pomotam. S kom se bo neki zabavala Miss Blanche? Sama stoji ob mizi in se dražestno sklanja nad album. Zdi se, da čaka, da jo kdo poišče; a dolgo ne utegne čakati, sama si poišče svoj par.

Mr. Rochester, ki je odšel od Eshtonovih, stoji ob kaminu tako osamljen kot ona pri mizi. Zdajci se mu približa in obstoji na drugi strani kamina.

»Mr. Rochester, mislila sem, da ne ljubite otrok.«

»In jih ne.«

»Čemu ste potem prevzeli varstvo nad tako lutkico, kot se repenči ondi?« je pokazala Adelko. »Kje ste jo pa izteknili?«

»Nsem je izteknil, pustili so mi jo.«

»Pošljite jo v šolo!«

»Ne zmorem stroškov; šole so tako drage.«

»Kako to? Mislim, da ji plačate vzgojiteljico. Pravkar sem videla neko osebo ž njo — ali je odšla? Oh, ne! Še vedno je tam za zagrinalom. Vi jo plačujete, seveda. Rek'a bi, da ni to nič ceneje, če ni še dražje! Na ta način vzdržujete kar dve osebi!«

Bala sem se — ali pa naj rečem, da sem se nadejala? — da bo omemba moje osebe povzročila, da bo pogledal Mr. Rochester v mojo stran, zato sem se nehote stisnila globlje v senco; a niti ozrl se ni name.

»Nisem še razmišljal o tej stvari«, je v nemarno odgovoril in gledal predse.

»Ne — Vi moški nikoli ne ugiblujete, kaj bi bilo bolj ekonomično in pametneje. Morali bi prositi mamo, da vam prečita svoje poglavje o vzgojiteljicah. Mary in jaz sva jih imeli vsaj kak ducat; pol jih je bilo za nič in ostanek smešen, vse pa neznosne, prava nadlega v hiši, kajne, mama?«

»Ali si kaj dejala, mojica?«

Mlada dama, ki jo je bila vdova tako laskavo označila kot svojo posebno last, je ponovila vprašanje s primernim poasnilom.

»Draga moja, ne spominjaj me vzgojiteljic; že sama beseda mi kazi živce. Bila sem mučenica njih nevednosti in muhavosti; hvala Bogu, da sem ž njimi opravila!«

Gospa Dent se je sklonila k pobožni dami in ji nekaj prišepnila. Iz njenega odgovora sem posnela, da jo je opozorila name, ki sem bila zastopnica tiste proklete pasme.

»Tant pis!« je vzkljknilo nje gospodstvo, »upam, da ji bo prijal!«

Potem je rekla tiše, a še vedno dosti glasno, da sem čula vsako besedo: »Opazila sem jo; malokdaj me vara oko, v njenem licu vidim vse hibe njene sorte.«

»Katere hibe mislite, madama?« je vprašal Mr. Rochester glasno.

»Povem vam jih na uho,« mu je zagrozila in trikrat zelo pomenljivo zmajala s turbanom.

»Toda moja zvedavost bo pozneje brez teka, dočim zdaj koprnim po hrani.«

»Vprašajte Blanche; bliže vam je kot jaz.«

»Oh, ne sklicuj se name, mama! Samo eno besedo imam za vso tisto svojat: prava nadlega so. Ne da bi bila kdaj mnogo trpela radi njih, saj sem se potrudila, da sem šibo vselej obrnila. Kake stvari smo uganjali s Teodorjem na račun naše gospodične Wilson in gospe Grey in madame Joubert! Mary je bila vselej prezaspala, da bi nam pomogla izvesti kako nakano. Najbolj smo se zabavali z madamo Joubert. Gospodična Wilson je bila revna, boleha stvarca, jokava in vedno slabe volje; ni bilo vredno, da bi se ž njo ukvarjali. Gospa Grey je bila sirova in neobčutljiva, noben udarec je ni zadel v živo. Toda uboga madama Joubert! Še danes jo vidim, kako je rohnela, če smo jo bili privedli do skrajnosti, kadar smo razlivali čaj, drobili kruh z maslom, metali knjige pod strop in napravili direndaj z ravnalom in pisalno mizo, z ograjo pri kaminu in kleščami. Teodor, ali se spominjaš tistih veseih dni?«

»Da, seveda se jih spominjam,« je zahreščal lord Ingram, »in uboga stara para je kričala: »Oh, vi grde otroke!« — In potem smo jo karali, kako se tvega pouka, tako pametnih otrok, če je bila sama tako nevedna!«

»Res smo take uganjali, In tudi, ali še veš, kako sem ti pomagala dražiti in mučiti tvojega učitelja, ti stega mlekozobega gospoda Vininga, župnika samosrajčnika, kakor smo ga nazivali.«

Z gospodično Wilsonovo sta bila tako predrzna, da sta se zaljubila — vsaj mislila sva tako o Tedijenu. Prestregla sva razne nežne poglede in vzdihne, ki sva jih imela za izbruhe ljubavi, in verjemite mi, da je javnost kmalu uživala sad najinega odkritja. Uporabi' a sva tajnost za vzvod, s katerim sva ta pritežek dvignila iz hiše. Moja dobra mamica tamle — je jedva zavohala nesnago, pa je takoj spoznala njeno nemoralno stran. Kajne, gospa mama?«

»Gotovo, moje zlato. In imela sem čisto prav. Zanašajte se na to: tisoč vzrokov govori za to, da ne smeš nikoli trpeti zveze med domačim učiteljem in vzgojiteljico niti za trenutek v pošteni hiši Prvič —«

»Oh, blažena mama! Saj ni treba tega naštevanja! Saj jih poznamo vsi: nevarnost slabega ugleda za otroke; raztresenost in ato zanemarjanje dolžnosti zaljubljenega parčka; vzajemna zveza in pomoč, iz tega izvira nezaupljivost, ki jo spremlja drznost, ki se izprevrže v upor in splošen pogrom. Ali nimam prav, baronica Ingram in Ingram Parka?«

»Moja hiša, zdaj kot vselej!«

»Potem ni treba ničesar dostavljati; spremenimo razgovor!«

Amy Eshton, ki ni sl'šala ali ni marala uvaževati tega poziva, se je pridružila v mehkih otroških glasovih: »Tudi z Loniso sva mučili vzgojiteljico. Toda bila je tako dobra stvarca, da je vse mirno prenašala; nič je ni premečnilo iz ravnotežja. Nikoli se ni hudovala na naju, kajne, Louisa?«

»Ne, nikoli. Uganjali sva, kar sva hoteli. Iztikali sva po njeni mizi in torbici za delo, premetavali po njenih predalih. In bila je tako dobrodušna, vse nama je dala, česar koli sva jo prosili.«

»Zdaj pa mislim,« je dejala Miss Ingram in porogljivo zategnila usta, »da bomo imeli kmalu izvleček iz zapiskov vseh bivših vzgojiteljic. Da odvrnimo tako kazeno božjo, ponovno predlagam, da se lotimo novega predmeta. Mr. Rochester, ali mi hočete pritegniti?«

»Madama, pritegnem vam v tem kot v vsakem drugem vprašanju.«

»Dovolite mi torej tudi, da ta predmet sama izberem. Sinzor Edoardo, ali imate danes kaj glasu?«

»Donna Bianca, če zaukažete, ga moram imeti.«

»Potem, s'njore, vam zaupam najvišjo željo, da očistite svoja pljuča in druge organe za petje, ker jih bomo rabili v svoji kraljevski službi.«

»Kdo bi ne hotel biti R'zzio tako nebeške Marije?«

»Figo za Rizzial!« je vzkljknila in stresla svojo glavo z vsemi kodri, ko je šla h klavirju.

»Prav'm, da je bil tisti goslač David prav neokusen fant. Meni bolj ugaja črni Fothurell. Zame mož ni ma cene, ki ne diši ma'o po hudiču. In zgodovina naj reče, kar hoče o Janezu Hepburnu, toda zdi se mi, da je bil baš tiste vrste d'vji, trepi razbojnik, ki bi mu drage volje poklonil'a svojo roko.«

»Gospoda, ali slišite? Kdo od Vas je najbolj podoben Bothwellu?« je vzkljknil Mr. Rochester.

»Rekel bi, da je prednost na Vaši strani,« je odgovoril polkovnik Dent.

»Na mojo čast, zelo sem vam hvaležen,« je bil odgovor.

Miss Ingram, ki je bila medtem s ponosno dražestjo sela h klavirju, razgrnivši svojo snežnobelo krilo v kraljevski obširnosti, je za'gra'a sijajen uvod in hkrati govorila. Bila je nocoj očitno na vrhuncu dobre volje, z besedo in vedenjem je hotela zadiviti poslušalce in jih preveriti, da je ni nad njo na vsem svetu.

»Oh, kako so mi zopni mladiči moje dobe!« je vzkljknila in brzela s prsti preko tipk. »Ubogi, revni stvorji, ki nimajo niti toliko korajže, da bi prestopili prag vrtnih vrat svojih očetov in se niti ne upajo tako daleč brez materinega nadzorstva! Revčki so tako zaskrbljeni na svoje zalo ličice in bele ročice in male nožice! Kakor da se lepota moža kaj tiče! Kakor da dražest ni prednost ženstva — njih zakonita obskrba in dedščina! Prav'm, da je grda ženska madež na lepemu licu stvarstva. Gospodov pa naj bo le mar moči in korajže. Njih geslo bodi: »Lov, puška in boj! Vse ostalo ni vredno počenega groša.« Tako bi bilo moje načelo, da sem mož.«

»Kadarkoli se omožim,« je nadaljevala, »bom gledala na to, da mi mož ne bo tekmeč ampak le ozadje lepote. Ne bom trpela nobenega pretendenta po eg svojega prestola. Zahtevala bom nedeljeno poklonstvo. Nečem deliti oboževanja svojega moža s podobo, ki jo vidi v svojem zrcalu. Mr. Rochester, zdaj zapojte in jaz vam bom igrala.«

»Sama poslušnost me je,« je bil odgovor.

»Tu imate nekaj spev pomorskega roparja. Vedito da sanjam neprestano o gusarjih; zato pa zapojte pesem »con spirito!«

»Ukazi iz ust gospodične Ingram bi vili špirta v vrč mleka in vode.«

»Potrudite se torej! Če mi ne boste ugodili, Vas osramotim s tem, da pokažem, kako je treba peti take stvari.«

»To bi značilo, da obljubite darilo za neznanje! Zdaj se bom nalašč zmotil.«

»Gardez — Vous en bien! Če boste nalašč slabo peli, Vas bom primerno kaznovala.«

»Miss Angram bi mora biti milosrčna, ker ji je dano, da naloži tako kazni, ki bi je ne mogel nihče na svetu prebiti.«

»Ha! pojasnite mi to!« je velela dama.

»Oprostite, madama. Pojasnila mi treba. Lastni občut vam mora povedati, da bi mračen pogled iz Vaših oči pomenil toliko kot smrtno kazeno.«

»Zapojte!« je ukazala in začela vneto spremljati.

»Zdaj je prišla prilika, da utečem,« sem si mislil, toda glasovi, ki so zdajci zadoneli, so me prikovali na mesto. Gospa Fairfax je bila dejala, da ima Mr. Rochester ugoden glas. To je bilo res — imel je mehak, močen bas, ki ga je pel z vso dušo, z vso svojo močjo, ki je takoj našel pot skozi uho v srce in tam vzbujal čudna čustva.

Počaka'a sem, da je zadnji globoki in polni glas izdonel, da se je pomenek, ki je bil malo potihnil, zopet razmahnil. Tedaj sem zapustila svoj kotichek in se izmuznila skozi stranska vrata, ki so bila na srečo prav blizu. Odtod je držal hodnik v vežo. Ko sem hitela preko nje, sem opazila, da se mi je čevljiček odvezal. Obstala sem, da si ga spet zavežem, in pokleknila na rogoznico ob vnozju stopnišča. Sl'šala sem, da so vrata obednice zaškripala, nekaj' gospod je stopil v vežo in ko sem se vzklonila, sva si pogledala v oči. Bil je Mr. Rochester.

»Kako se kaj imate?« me je pobaral.

»Prav dobro, gospod.«

»Zakaj niste prišli k meni, da bi se bila malo pomenila?«

Mislila sem si, da bi prav tako lahko vprašala ti stega, ki je tako govoril. Toda nisem se drznila. Odgovorila sem:

»Nsem Vas hotela motiti, ker ste bili v pomenkih, gospod.«

»Kaj ste uganjali v moji odsotnosti?«

»Nič posebnega. Poučevala sem Adelko kot po navadi.«

»In postali precej b'edejši, kot ste bili — kar sem takoj opazil. Kaj pa vam je?«

»Nič, gospod.«

»Vrnite se v salon. Prehitro mi uhalate.«

»Trudna sem, gospod.«

Motril me je kako minuto.

Lepo svetle lokale, takoj oddam. Gustinčič, Tattenbachova 14. 515

Sankači pozor! Veliko količino prvovrstnih sank zelo ugodno na prodaj. Izrabite to priliko dokler tra'a zaloga. Justin Gustinčič, Tattenbachova ul. 14. 514

Vrt dam v najem vrtnarju ali komu drugemu. Einspelerjeva ulica 22. Maribor. 487

Lepo prazno sobo v vili oddam. Soklič, Kosarjeva ul. 38 481

zastopniki se sprejmeje

Sotna

najpreglednejša kartoteka Soklič, Maribor Tel. 2510

Potniki!

Manifakturne stroke dobe zaposlenje takoj. Pisemne ponudbe pod »takoj« na upravo Večernika. 519

Prodaj hišo

z vrtom in njivo. Pla'nšek (Tezno), Trubarjeva, Maribor, za pokopališčem. 521

Šivilja,

zmožna vseh damskih del, oblek, perila, kakor tudi popravi gre šivat poceni na dom a i v trgovino. Naslov v upravi Večernika. 520

Ne motiti!

Odvetnik zagovarja vlomilce pred sodiščem. Obtoženec bi svojemu branitelju rad še nekaj povedal in ga parkrat potegne za rokav. Odvetnik postane neraven in zakriči na svojega klijenta: »Nikar me vendar ne motite pri govoru, saj tudi jaz Vas nisem motil pri vlovu!«

Samomorilni kandidat.

Stražnik prime moža, ki se hoče s pomola pognati v morje.

»Pustite me, hočem si končati življenje!«

»Zakaj pa imate na sebi rešilni pas?«

»Ker ne znam plavati.«